

SOLSTADEN

Byggnadsår: 1949– 1950

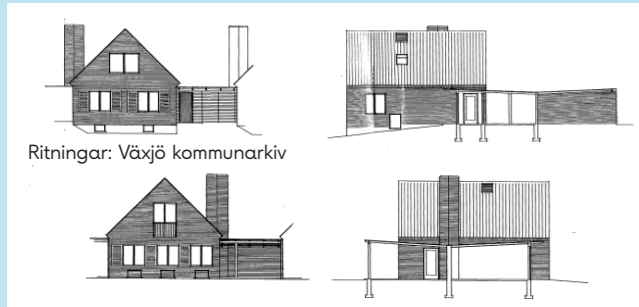
Arkitekt: Bent Jörgen Jörgensen

Bebyggelse: Kedjehus

Antal: 32 enplansvillor med inredd vind och källare

Gator: Fogdegatan och Kulladalsgatan

Kvarter: Almen, Kastanjen, Linden och Oxeln

Ursprunglig utformning

- **Tak:** Enkupigt taktegel. Inget gavelsprång eller kantpannor. Kraftigt murad skorsten
- **Fasad:** Halvstens fasadtegel i röd kulör
- **Fönster:** Tvåluftsfönster i trä i vit kulör med fönsterluckor
- **Ytterdörrar:** Trä, målade i alternerande gult, grönt och blått
- **Grund:** Cementhåsten på bottensula av betong
- **Garage:** Liggande träpanel på fasaden i vit kulör och plant papptak i svart kulör

Utmärkande för denna bebyggelse

Materialvalet på villorna är tidstypiskt för 1950-talet med enkupigt tegeltak och helteglad fasad i röd kulör. Villorna saknar gavelsprång, något som utgör en del av villornas karaktär. Utsmyckningen med de vita fönstren och fönsterluckorna tillsammans med den röda tegelfasaden skapar en tydlig kontrast mellan kulörerna och ger en inbjudande känsla. Det som är mest utmärkande för området är villornas placering i förhållande till varandra. Det förskjutna mönstret tillsammans med olika materialval och utsmyckningar ger ett idylliskt intryck. Villorna är placerade i framkant på tomten med uteplats i söderläge. Framför varje villa finns en förgårdsmark som ger distans till gatan och ger dig som fastighetsägare möjlighet att sätta din personliga prägel genom grönska eller utsmyckning ut mot gaturummet. På baksidan finns en större trädgård att tillgå.

De danska arkitekterna

Under 1940- och 1950-talen kom fyra danska arkitekter till Växjö. De hade alla tagit examen vid akademien i Köpenhamn och sökte arbete i Sverige. Arkitekterna vid namn Bent Jörgen Jörgensen, Mogens Barsøe, Ib Wibroe och Jörgen Egmose har alla haft stor inverkan på Växjö arkitekturhistoria. Trots att de ofta arbetade enskilt är de fyra arkitekternas arbeten av samma karaktär.

Förhållningssätt vid förändring av din villa

Villorna i ditt bostadsområde är unika. För att värna om den ursprungliga karaktären är det viktigt att du som är fastighetsägare lär känna din villa innan du gör förändringar. De rekommendationer som ges för området Solstaden, baserat på inventeringen av grupphusområdet, lyder enligt följande:

Områdesförening

För att bevara områdets enhetliga uttryck kan ni fastighetsägare skapa en gemensam områdesförening - en förening där ni tillsammans ansvarar för arkitektur och karaktär i området och gör upp riktlinjer för förändringar av villorna. Dit kan du vända dig för tips och råd om kulör, material och tillvägagångssätt vid förändringar.

Kulör

Välj din fasadkulör med varsamhet då kulörerna påverkar varandra och närliggande omgivning. Val av samma nyans skapar harmoni och bevarar villornas enhetlighet. Är du osäker på vilken kulör du ska använda och om du behöver söka bygglov, kontakta gärna Växjö kommun för vidare information.

Fasadförändring

Om du ska förändra din fasad rekommenderas du att hålla dig till tegel. Att putsa eller måla teglet är mindre bra exempel på fasadförändringar eftersom det inte går att återställa till ursprung.

Husform

Vid om- eller tillbyggnad, gör förändringar främst mot baksidan och var varsam vid förändringar på framsidan. Använd kulör och material i linje med det ursprungliga och följ den befintliga arkitekturen.

Tak

Vid byte av taket på din villa, välj i första hand enkupigt taktegel i röd nyans. Om kulörerna på taken i området är likartade bevaras villornas samhörighet. Vi rekommenderar inte att bygga ut gavelsprång eller att täcka de släta gavlarna med plåt

Fönster

Se över originalfönstren och bevara gärna fönster och fönsterluckor i den mån det är möjligt. Om fönsterbyte ändå är nödvändigt, välj fönster efter ursprunglig kulör och byggstil.

Garage

För att behålla områdets enhetliga uttryck, bevara garagegets ursprungliga utformning. Vid renovering av fasad, välj liggande träpanel i vit kulör.

Plank och staket

Höga och täta plank eller staket kan göra att villorna känns avskärmade från varandra och från gatan. Glesare plank, staket eller buskage är att föredra. Lägre staket och buskage kan även bidra till en känsla av god grannsämja och gemenskap. Är du osäker på hur du ska göra, kontakta gärna Växjö kommun och rådfråga.

Kulturvärden

En enskild byggnad eller en hel miljö kan ha ett kulturvärde om det anses värdefullt ur kulturhistoriska, estetiska och sociala perspektiv. Det innefattar då bland annat tekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden (Boverket- PBL Kunskapsbanken).

Arkitekturhistoriskt värde

Den röda tegelfasaden är tidstypisk för 1950-talet men i kombination med de vita detaljerna får villorna en framträdande karaktär för sin tid. Placeringen av villorna i förhållande till varandra ger området en tydlig särprägel.

Arkitektoniskt värde

Bebyggelsen är enhetlig och området är grupphusbyggt.

Miljöskapande värde

Solstaden är ett sedan länge omtalat och igenkänt område i och med sin utmärkande arkitektur och sammanhållna miljö.

Hur området upplevs

Villorna i området upplevs som välbevarade då endast enstaka har valt att göra förändringar i form av om- och utbyggnader. Det finns mycket grönska och växtlighet och området upplevs som socialt då det inte finns några höga plank, staket eller buskage som skärmar av villorna från gatan.

Sammanfattning

- Värna om grupphusbebyggelsen som helhet
- Undvik att bygga gavelsprång
- Behåll husformen ut mot gatan
- Bevara fönster
- Behåll den röda kulören på taket
- Välj tvåluftsfönster i trä med tunna karmar och fönsterluckor
- Undvik att bygga höga plank eller staket ut mot gatan

Lagar och regler som berör ändring av fastigheten

I Sverige har vi lagar och regler för hur vi får hantera vår fastighet. Vid förändring av din fastighet behöver du i många fall ansöka om bygglov. Bygglov söker du hos Växjö kommun där handläggare hjälper dig med ansökan och svarar på dina frågor.

PBL (Plan- och bygglagen)

Kap. 2

§ 3 Planläggning enligt denna lag ska med hänsyn till natur- och kulturvärden, miljö- och klimataspekter samt mellankommunala och regionala förhållanden främja

1. en ändamålsenlig struktur och en estetiskt tilltalande utformning av bebyggelse, grönområden och kommunikationsleder,
5. bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet.

§ 6 Vid planläggning, i ärenden om bygglov och vid åtgärder avseende byggnader som inte kräver lov enligt denna lag ska bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till

1. stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan
7. möjligheter för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga att använda området, och
8. behovet av framtida förändringar och kompletteringar

Ändringar och tillägg i bebyggelsen ska göras varsamt så att befintliga karaktärsdrag respekteras och tillvaratas.

Kap. 8

§ 1 En byggnad ska

1. vara lämplig för sitt ändamål,
2. ha en god form-, färg- och materialverkan, och
3. vara tillgänglig och användbar för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga

Förbud mot förvanskning

§ 13 En byggnad som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas. Första stycket ska tillämpas också på

1. anläggningar som är bygglovspliktiga enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 7 §
2. tomter i de avseenden som omfattas av skyddsbestämmelser i en detaljplan eller i områdesbestämmelser
3. allmänna platser, och
4. bebyggelseområden

Varsamhetskrav

§ 14 Ett byggnadsverk ska hållas i vårdat skick och underhållas så att dess utformning och de tekniska egenskaper som avses i 4 § i huvudsak bevaras. Underhållet ska anpassas till omgivningens karaktär och byggnadsverkets värde från his-

torisk, kulturhistorisk, miljömässig och konstnärlig synpunkt. Om byggnadsverket är särskilt värdefullt från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt, ska det underhållas så att de särskilda värdena bevaras.

§ 17 Ändring av en byggnad och flyttning av en byggnad ska utföras varsamt så att man tar hänsyn till byggnadens karaktärsdrag och tar till vara byggnadens tekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden (Plan- och bygglagen 2010).

Sveriges miljömål

I Sverige har vi ett antal miljömål som beskriver tanken med den svenska miljön och vad miljöarbetet ska leda till. Målen är fastställda av Sveriges regering. Miljömål 15 handlar om god bebyggd miljö och lyder enligt följande:
"Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas."
(www.miljömål.se)

TIPS

Om du vill läsa mer finns hänvisningar nedan:

De danska arkitekterna

"När danskarna kom till byn" av Samuel Palmblad och Thomas Lissing

Kulturvärden

- www.lovligt.se
- www.varsamt.org
- byggnadsvard.se

Lagar och regler som berör

- Plan- och Bygglagen (PBL 2010:900)
- Plan- och Byggförordningen (PBF 2011:338)

Bygglov

- www.boverket.se eller
- kontakta bygglovsavdelningen på Växjö Kommun för rådgivning

Sveriges miljömål

www.miljomal.se

Texter och bilder är framtagna av Stadsbyggnadskontoret i Växjö kommun om inget annat anges.

Tryckår: 2019
www.vaxjo.se

STADSBYGGNADSKONTORET
Västra Esplanaden 18 • Box 1222 351 12 Växjö
E-post: info@vaxjo.se • tel: 0470-410 00

SOLSTADEN

Tips och rekommendationer till dig som berörs av villorna i Solstaden.

Målet med denna skrift är att det i framtiden i Växjö kommun ska finnas grupphusområden av stor attraktion, kvalitet vad gäller arkitektur och därmed ett ökat värde. Stadsbyggnadskontoret på Växjö kommun har gjort en utvärdering av grupphusområden i Växjö och vill dela med sig av resultatet.

Med denna skrift vill Växjö kommun skapa bättre förståelse för Solstadens unika karaktär. Ytterligare syften är att få bättre faktaunderlag vid kommunikation med fastighetsägare och vid bedömning för bygglovshandläggare. Skriften kan också användas som underlag vid byggnadsnämndens bedömningar inför bygglovsprövning. Slutligen är meningen att ge fastighetsägare en djupare kunskap, inspirera och skapa bättre förståelse för möjligheterna att bygga om eller till den egna villan.

Situationsplan över Almen, Kastanjen, Linden och Oxeln.

[©]Lantmäteriet, Geodata-samverkan
[©]Stadsbyggnadskontoret, Växjö kommun

Det började som ängsmark...

År 1914 lades det en stadsplan för Väster då marken bestod mest utav åker- och ängsmark. Marken tillhörde från början främst borgare men under 1800-talet så växte torpbebyggelse upp. Västers bebyggelse består främst av villor men har även inslag av miljonprogrammets flerbostadshus (Knutsson 2012).

